WASHINGTON D C

Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.
Телефон: HEnderson 4-0807, 4-0237
Тел. УНС: HEnderson 4-1016

РІК LXI. Ч. 106. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 12-го ТРАВНЯ 1953. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS No. 106. JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, MAY 12, 1953. VOL. LXI

КОНГРЕСОВИЙ ЗВІТ ВИКЛЮЧАЄ ЗНИЖЕННЯ ПОДАТКІВ

Вашингтон. — Конгресовий штаб податкових знавців покінчив свою працю над оцінкою можливих федеральних прибутків у скарбовім 1954 році і прийшов до висновку, що дефіцит в майбутньому році дійде до висоти $5,900,000,000. Штаб працівників, очолюваний Колінсом Ф. Стамом, директором спільної конгресової комісії для внутрішніх податків, складений з старших членів обидвох засобів і метод обидвох палат і має загальне довір'я в Конгресі. Тому загальна думка така, що Конгрес прийме цю оцінку як базу для вирішення висоти податків на наступний скарбовий рік. Тому, що Стам предбачує дефіцит, то тим самим виключає знижения податків, які становлять головну рубрику у прибутках.

Заки конгресові знавці проголосили свою оцінку, провідник сенатських республіканців Роберт А. Тефт, у розмові з кореспондентами сказав, що він побоюється дефіциту висотою 11 більйонів долярів. Деякі його товариші в Сенаті були цим заскочені і тільки сен. Гаррі Ф. Бирд, демократ з Вірджінії, висловив надію, що ще можна запобігти дефіцитові. Коли сен. Тефта запиталися кореспонденти, як можна надіятися обниження податків, якщо не буде можна зрівноважити бюджету, він відповів просто: „Зниження не буде!" Після того він виявив бюджетові цифри, які виявляють, що в сподіваних витратах на 1954 р. передбачена цифра 74 більйони долярів, а прибутках з податків 63 більйони. През. Труман, пред'являючи бюджет на наступний рік, передбачував у прибутках $78,600,000,000 а в витратах $68,700,000,000, і тому дефіцит, передбачуваний Труманом, мав виносити $9,900,000,000, тобто на понад цілий більйон менше.

Тефтова розмова з кореспондентами прийшла негайно після того, як секретар скарбу Джордж М. Гомфрі, сказав Конгресові, що витрати на крайову оборону і на чужинну допомогу просто виключають зрівноваження бюджету на фіскальний рік, що починається з 1 липня. Крім того, він заявив, що Конгрес мусітиме ухвалити закон, який дозволяє урядові обтяжити країну довгами понад теперішню висоту, тобто понад $275,000,000,000. Цю заяву склав секретар скарбу підчас переслухання в комісії закордонних справ над пропозицією президента призначити $5,828,732,500 на чужинну допомогу.

Страйк на підводній залізниці з Ню Йорку до Ню Джерзі

Ньюарк, Н. Дж. У понеділок досвіта попереджено кріз радіо, що страйк на залізниці „Гудсон Тюб", яка перевозить тисячі робітників і інших подорожних з стейтів Ню Йорк і Ню Джерзі в обидві сторони, починається в год. 6:30 рано. З Ню Йорку до міста Джерзі Сіті і Гобокен уже нема жадної комунікації, крім згаданої залізниці попід ріку Гудсон. Щоб переїхати ріку Гудсон, треба дістатися до сплаву, що йде в Ню Йорк до Гобокен і навпаки, з звідтіля щойно можна їхати в різні частини міста Ню Йорку та Джерзі Сіті. Пенсільвенійська залізниця пустила в рух десятки потягів до Ньюарку і в протилежнім напрямку, щоб зарадити хоч частинно недостачі в комунікації. Робітники домагаються від підприємства підвищення платні по п'ять центів на годину, за три роки взад. Під час завзятої агітації перед громадськими виборами в Джерзі Сіті й Гобокен, розкинено летючки з повідомленням, що власники підгудсонської залізниці це затажкої підпольного прибережного злочину, що їх імена появляються щоденно в пресі під час допитів різних комісій.

Місто в Небрасці впало жертвою торнадо

Геброн, у стейті Небраска. — Нагальний буревій-торнадо знищив дві третині будинків опього міста в південній Небрасці і покалічив кількадесять осіб. Провірка виявила, що принаймні 60 осіб опинилися в шпиталях або в рятункових станціях для лікування покалічень, а з них 18 зазнало важких потовчень. На диво, не було випадків смерти під час буревію. Посадник міста оцінює матеріяльну шкоду найменше на півтора мільйона долярів. Обчислення Червоного Хреста згадують про 24 доми знищених повнотою, 62 частинно, понад те 35 бизнесових приміщень цілком зруйнованих, а 32 пошкоджені.

КОМІСІЯ ЗА ВІДСУНЕННЯ ПОСАДНИКІВ ЗА КОРУПЦІЮ

Ню Йорк. — Стейтова комісія злочину висунула пропозицію законопроєкту з приміщенням губернаторові стейту Ню Йорку права відсунути посадників та начальників поліції з їхніх становищ, якщо вони попадуть у їх підозріння, що вони потурають злочинові, або неналежно поводяться на своєму становищі. Одначе пропозиція містить теж постанову, що обвинуваченому мають наперед подати закиди на письмі і дати йому нагоду відповісти на переслуханні. Хоч статут десяних міст, включаючи й місто Ню Йорк, передбачує відсунення від уряду мейора міста на випадок, що він допуститься надужить, то ще досі не було стейтового закону, який вимагав би такого звільнення. Саме існування такого закону мало б додатний вплив, бо виставляло б на публічну критику керівних урядовців міста за толерування злочину або порозуміння з підпольними проступниками, як це закидують тепер представникам деяких прибережних міст. Стейтова комісія злочину була настановлена спеціяльно для студій над підшукуванням засобів для закінчення прибережних проступків і злочинів. Крім погрози для посадників, комісія поробила ще десять інших рекомендацій для реформи карного закону, між ін. для змін в способі набирання кандидатів як для слідчої так і для звичайної судейської лави і заведення однопоцілости судівництва у всіх п'ятьох повітах міста Ню Йорк. Комісія має зустрінути безпосередню підтримку губернатора і передати йому звіт і рекомендації для стейтового законодавства, яке матиме рішальний вплив на припинення підпільного злочину в прибережній смузі. — Помітне, що при голосуванні в морській юнії в справі системи покликування робітників при вантаженні кораблів, більшість членів юнії віддала голоси за затримання теперішньої системи щоденного збирання юрби („шейп оп"), з якої представник підприємства покликає робітників. Ця система найбільш підходила за надуживати при набиранні робітників.

„САМОПОМІЧ" ПІДСУМОВУЄ РЕЗУЛЬТАТИ СВОЄЇ ПРАЦІ

ЗА ШІСТЬ РОКІВ ІСНУВАННЯ ОРГАНІЗАЦІЯ МАЄ 20 ВІДДІЛІВ, 3,476 ЧЛЕНІВ ТА ЧОТИРИ КРЕДИТОВІ КООПЕРАТИВИ З ВКЛАДОМ ПОНАД 400,000 ДОЛЯРІВ

Ню Йорк. — Минулої суботи, 9-го травня, тут в приміщенні Літературно - Мистецького Клюбу відбулися наради Організації Українців в Америці „Самопоміч", яка була створена шість років тому й об'єднує майже виключно новоприбулих. В нарадах — якими проводив голова організації п. Юліян Ревай і секретарював мгр. Р. Гуглевич, взяло участь 38 осіб, що репрезентували 8, з усіх 20 відділів „Самопомочі". Із звітів членів Президії, Голови Управи, зокрема з вичерпуючого звіту секретаря мгр. Гуглевича, виходить, що „Самопоміч" має тепер в різних стейтах і місцевостях своїх 20 відділів, що мають разом — 3,476 членів. Впродовж звітового року 435 членів вибуло й 659 прибуло. Одним з найбільших здобутків організації є чотири кредитові кооперативи: в Ню Йорку з вкладом 100,000 долярів, в Шікаго з вкладом 184,000 долярів, у Філаделфії — 100,000 долярів та в Дітройті з вкладом 36,000 долярів. Усі ці кооперативи виявляють найкращі тенденції дальшого розвитку. Між іншим, адв. М. Родик, що витав наради від імені ЗУАД-Комітету, звернув увагу, що на одних нарадах Натуралізаційної Служби у Филаделфії представниця тієї Служби ставила місцевий відділ „Самопомочі" та його кооперативу за приклад інтеґрації новоприбулих в американське життя. „Самопоміч", як це виходило із звітів, тісно співпрацює з американсько-українськими центральними репрезентаціями — УКК, ЗУАД-Комітет, Католицьким Допомоговим Комітетом у Стемфорді, з братерсько-запомоговими організаціями та бере найактивнішу участь в народному житті, зокрема в його харитативній ділянці. — Впродовж звітового року на саму тільки допомогу для залишенців зібрано готівкою — 6,489.59 дол., і з того вже вислано 6,361.60 дол. Ці фонди перейшли через централю. Крім того, поодинокі відділи зібрали й вислали й переслали безпосередньо до ЗУАДК, УКК, чи Катол. Комітету далеко 6,500 дол., отже разом на допомогу залишенцям дала „Самопоміч" впродовж року 13,000 дол., не враховуючи в це збірки одягів і харчів, що їх переслано через ЗУАД-Комітет або безпосередньо. З багатобічної діяльности „Самопомочі" заслуговують на окрему увагу українознавчі курси для молоді, які відбувалися в 7 місцевостях та в яких взяло участь понад 1,000 дітей. При „Самопомочі" існує теж Учительська Громада, про працю якої звітував проф. Кокольський. — Основну доповідь про „Цілі та завдання „Самопомочі" під теперішню пору" виголосив на нарадах мгр. Василь Мудрий. Під час звітів представників поодиноких відділів та дискусії виявилось, що до найактивніших відділів, тієї організації належить відділ у Филаделфії. В дебатах звернено увагу на все ще існуючі деякі проблеми між давніми імігрантами та новоприбулими й зокрема на відносно мале заінтересування тієї частини новоприбулих участю в суспільно-громадській праці, хоча власне громадській організації навіть з боку самих новоприбулих. — Про орган організації, місячник „Новий Світ", звітував д-р Фединський. Наради винесли низку конкретних рішень для дальшого розвитку й праці організації.

Бомба в літаку в Мехіко

Мазатлян, Мехіко. — Загальне порушення викликав понурий випадок, коли виявилось, що лише чудом сім осіб, що знаходилися на літаку уникнули смерти в диких горах західнього Мехіко. Пускають, що бомба була підложена з метою отримати забезпечення за когось з пасажирів, які мали загинути під час катастрофи. Подібний випадок вже трапився недавно в Мехіко, коли зловмисник надіялися отримати 208,000 долярів за кількох обезпечених пасажирів літака. Літак натрапив на попутний вітер, який швидше, ніж це передбачено було розкладом, поніс його до чергової зупинки. Кілька хвилин після того, як з літака винесли багаж, у цьому вантажі розірвалась годинникова бомба, вбиваючи трьох урядовців летовища і ранячи кількох осіб. Пасажири ж літака далі продовжували свою подорож, не припускаючи навіть, що вибух, який почувся з летовища, мав знищити їх.

Спека в Ню Йорку досягла 80 ступнів

Ню Йорк. — Несподівано, після довгих холодних весняних днів, прийшла в неділю спека, що досягнула 80 ступнів Фаренгайта. Це очевидно, найвища температура в поточному році в місті Ню Йорку. Вона позначилася масовим виїздом осіб до парків і прибережних надморських ресортів, а крім того переповнення якої сотні дітей, що брали участь в святкуванні Дня Світової Содаліції на ґрунтах університету Фордгам. У святі брало участь 25,000 осіб. На ньому висловлено побажання, щоб зрівняти порторіканців з іншими національностями та расами, які заселюють місто Ню Йорк. Целебрантом під час свята був кардинал Франсис Спелман. — Університет Колюмбія проголосив, що від тепер не буде вирізнювання рас, релігій та кольору шкіри з приниманням членів до різних університетських студентських організацій. Таку постанову вирішили студенти через референдум.

Юдаїсти засуджують сіоністів

Сан Франціско. — Сильною атакою на сіоністичний рух в Злучених Державах засудив рабі Елмер Берґер, виконний директор Американської Ради Юдаїзму. Він закинув сіоністам безупинне цькування таких жидів, що мають інші погляди на жидівську справу, ніж сіоністи. Сіоністи згори називають антисемітом кожного, хто ставиться неприхильно до держави Ізраїля, каже рабін. Це сказав він на закінченні чотириденної конвенції, на якій ухвалено осторогу перед сіоністичними гаслами, киданими для вербування жидівської молоді з Америки до переселення в державу Ізраїля. Юдаїсти кажуть, що це найшкідливіша агітація в Америці серед жидів за останніх п'ятдесять років.

Син Ліндберґа відкрив підводну печеру в Каліфорнії

Вовер, Каліфорнія. — Джан Ліндберґ, син відомого літуна Чарлза Ліндберґа, перепливв 150 стіп попід воду серед чорної пітьми, щоб відкрити під горою Сієра одну з найбільших печер, що находиться під водою в західніх стейтах. Джан Ліндберґ це студент університету Стенфорд. „Овкленд Трібюн" пише, що Джан вдягнув на себе одяг підводного нурця фльоти, щоб спробувати найти доступ до печери під горою в околиці Иосеміт Нешенел Парк. Вступ до печери находиться в ставі, але він закинений камінням, у глибині 25 стіп під водою. Студент мав при собі прилади до вдихування повітря і таким чином вдалося йому вибратися до печери, яка минає та увійти до печери, якої існування відоме здавна.

Ладж про помилки в Кореї та про положення СССР в ОН

У Ню Йорку гостювала група з вісімнадцятьох членів Палати Репрезентантів з їхніми родинами. Головною метою їхньої візити було познайомитися з діяльністю Об'єднаних Націй. Офіційним господарем був представник ЗДА в Об'єднаних Націях Генрі К. Ладж мол., який почастував делегатів сніданням в будинку О.Н. При тій нагоді, Г. Ладж висловив свої погляди на помилки, які були допущені в боротьбі у Кореї. За найголовнішу з цих помилок, Ладж вважає обмеження участи союзних військ в боях, поскільки департамент оборони обумовлював участь чужинних військ на фронті від належного засомотрення їх усім необхідним тісно державою, звідки вони мали прибути. „Я не думаю, що ви можете оцінювати людську і матеріялову силу цим самим мілом", — додав господар. Якщо б ми не ставили таких вимагань, ми б мали в Кореї більше чужинних відділів, — твердив він далі. Про саму організацію Об'єднаних Націй Ладж говорив, як про порівняльно новий спосіб міжнародньої співпраці, який має багато недоклідностей, але який увесь час удосконалюється. Зокрема це помітне на можливості „притиснути хвоста ведмедеві", себто Росії, яка тут перебуває під контролею й обмежена згодою інших членів організації, серед який вона рідко отримує більше, як п'ять голосів. Сама вже участь союзників у боротьбі в Кореї доводить це. На заввагу делегатів, що система голосування в Об'єднаних Націях кривдить ЗДА, які мають лише один голос, в той час, коли Росія має три, Ладж ще раз ствердив, що, навіть враховуючи окремі голоси Білорусі й України і додаючи сюди Польщу й Чехословаччину, червоні мають запевнених лише п'ять голосів і рідко здобувають більше, в той час, коли погляди ЗДА поділяє решта з шестидесяти членів. Кореспонденти звернули увагу на те, що родини репрезентантів були дуже мало поінформовані у праці, структурі та багатьох справах О.Н..

Америка пообіцяла Греції й Туреччині атомову допомогу на випадок війни

Париж. — З'єднені Держави Америки заповіли, що на випадок війни чи агресії на Туреччину й Грецію вони в рямках Організації Північно - Атлантійського Пакту (НАТО) дали б цим країнам негайну допомогу в тактичній і стратегічній атомовій зброї. Ці запевнення мав дати шефам штабів грецьких і турецьких збройних сил, американський адмірал Роберт Карні, головний командант альянтських збройних сил в Південній Европі, на окремій конференції в Істамбулі минулого місяця. Цю атомову допомогу Греції й Туреччині дала б, правдоподібно, могутня американська фльота на Середземному Морі, зокрема американські авіоматки, в згідно з американським законом атомова зброя, навіть в характері допомоги іншим нападеним країнам, може бути використана тільки під американською контролею. Грецька й турецька армії й фльота становлять головну альянтську збройну силу на Балканах та в східній частині Середземного Моря. На останній конференції в Істамбулі, на якій адм. Карні запевнив цим двом союзним країнам американську атомову допомогу, були розглянені й, вирішені деякі питання в стратегічному плянуванні Туреччини, яка досі звертала головну увагу на оборону своїх північних кордонів із Совєтським Союзом та яка тепер, з уваги на своє членство в НАТО, мас теж відповідні зобов'язання щодо оборони Балканів.

Кессельрінґ президент німецьких ветеранів

Бони. — Німецький польовий маршал Альберт Кессельрінґ був засуджений на смерть, потім на досмертну в'язницю. П зменшено йому на 20 років, а в жовтні 1952 року його випустили з тюрми, бо він хворів на рака в горлі. Після успішної операції Кессельрінґ зовсім здоровий, і його вибрали на президента німецьких ветеранів, що служили при „Штальгельмі". Кессельрінґ має 67 років. Він заявив, що коли Захід хоче німецької співпраці в обороні Европи, то мусить звільнити всіх воєнних злочинців.

В Кенії вбито 32 терористів

Найробі, Кенія. — 10 травня в Кенії вбито 32 терористів мав-мав. Бої відбулися в місцевостях Іріяні та Кандеру. Повстанці вбивають англійських вояків та тих своїх земляків, які підтримують англійську владу. В одному селі повстанці напали на ватажка племени Кікую, який підтримує англійців. Ватажок цей вже вчетверте вирвався з пастки. Терористи присягли, що мусять його вбити. Повстанці змінюють свою тактику. Вони не вбивають усіх білих, яких стрічають, як це робили давніше, тільки забирають від них зброю. Мав мав вбили п'ять тубільців, що належали до Крайової Гвардії, спалили шкільний будинок в одній місцевості та спалили два авта.

Бійка в іранському парляменті перервала наради

Тегеран, Іран. — Іранський парлямент зійшовся на наради, які не відбувалися від березня. Але вже на самому початку прийшло до заворушень, бо виникли непорозуміння щодо допущення перевибраного посла. Словна боротьба закінчилася тим, що одного посла силою викинули з залі, а після того президент парляменту проголосив, що засідання закрите.

Відкриття змови в Арґентіні

Буенос Айрес. — Урядова преса повідомляє про розкриття широко закроєної змови проти теперішнього державного устрою. Після недавнього заарештування кількох осіб з арґентінського товариства і викриття в них складу вибухових матеріялів, арештування все розширювалось і досягли 200 осіб. Усі затримані мають бути поставлені перед суд, на якому викриють подробиці їхньої діяльности. Співвідається про схоплення всіх осіб, що брали участь в бомбовому замаху 15 квітня, під час промови президента Перона, коли було багато кривавих жертв. Урядова преса свідчить, що підпільна організація діяла клітинами і члени не знали одні одних, що утруднює проведення слідства. Підкреслюється широка розгалуженість організації, яка ніби діяла — „на гроші північно-американського імперіялізму".

АЛЬЯНТИ В КОРЕЇ ВИМАГАЮТЬ ДАЛЬШИХ ҐАРАНТІЙ ЩОДО ПОЛОНЕНИХ

НОВІ ПРОПОЗИЦІЇ ЧЕРВОНИХ МОЖУТЬ СТАТИ БАЗОЮ ДЛЯ УСТІЙНЕННЯ ОСТАННЬОЇ ПЕРЕДУМОВИ ПЕРЕМИР'Я

Токіо, 11 травня. — Альянтська делеґація на переговорах в Панмунджом в справі перемир'я в Кореї вимагала сьогодні від комуністичних представників нових гарантій щодо долі полонених, які відмовляються від репатріяції, на випадок, якщо майбутня політична конференція не потрапила розв'язати цієї проблеми. Відповідаючи на комуністичні вимоги, щоб остаточну долю тих полонених вирішила пляновна після перемир'я політична конференція, ген. Вільям К. Гаррісон, голова альянтської делеґації, запитував червоних на сьогоднішній конференції: „Яка є ваша дальша пропозиція на остаточну розв'язку тієї проблеми на випадок, якщо політична конференція не могла дійти до порозуміння?" Відносно тих полонених, які відмовляються від репатріяції, як і всіх інших, комуністи запропонували з кінцем минулого тижня 8-пункту нову програму, яка — принципово покривається з вимогами альянтів. Комуністи погодилися насамперед на альянтський принцип добровільної репатріяції, з тим, що всі ті полонені, які погоджуються на поворот до своїх країн, повинні бути репатрійовані впродовж двох місяців після підписання перемир'я. Ті полонені, які відмовляються від репатріяції, повинні бути передані під опіку окремої невтральної комісії, до якої входили б представники Швайцарії, Швеції, Польщі, Чехословаччини й Індії. Комуністи й альянти погоджуються, щоб в тій комісії не було права вета і щоб всі справи вирішувати звичайною більшістю голосів. Альянти ще не зайняли становища до комуністичної вимоги, щоб кожна країна, до якої належать ті полонені, що відмовляються від репатріяції, мала право впродовж чотирьох місяців після підписання перемир'я висилати до тих полонених своїх представників, які „вияснили б" полоненим потребу повороту. — Спірною точкою в новій програмі є теж справа положення тих полонених після підписання перемир'я. Альянти й комуністи погоджуються на те, щоб опіку над ними передати невтральної комісії, але альянти рівночасно вимагають, щоб ті полонені „були звільнені" під невтральну опіку, тоді коли комуністи бажали б затримати їх в таборах полонених. В альянтському полоні є приблизно — 50,000 північних корейців і китайців, які відмовляються від репатріяції. Не зважаючи на деякі суперечності, загально вважається, що теперішні комуністичні пропозиції можуть стати базою остаточного полагодження тієї справи, що була теж ще останньою неустійненою передумовою для перемир'я.

Погана погода зменшила боєву акцію в Кореї

Токіо. — Сильні дощі та погана погода у великій мірі зменшили звичайну повітряну й фронтову акцію в Кореї, хоч не припинили її. На одній ділянці фронту альянтські війська відбили наступ червоного відділу, вбиваючи 50 комуністичних вояків. До патрульних зударів приходило теж на інших ділянках фронту. Альянтська авіяція обмежувала свою акцію до розвідних летів та припадкових перестрілок з ворожими літаками. Альянтські воєнні кораблі продовжували бомбардування комуністичних портів на північно-корейському побережжі.

Франція робить дальші заходи для скріплення воєнних зусиль в Індо-Китаї

Париж. — Впродовж останніх кількох днів французький уряд поробив низку заходів для відповідного скріплення вартости індо-китайського піястра з 17 до 8 французьких франків. Девалюація індо-китайського піястра вирішено під впливом сильної критики, що така неспівмірність між вартістю індокитайської валюти у відношенні до франка й до вартости на міжнародній біржі — створила для деяких французів величезні можливості зисків, що знову могло б зроджувати бажання продовжувати війну. До дальших заходів Франції для скріплення воєнних зусиль в Індо-Китаї належить призначення нового команданта французьких військ в тому протекторату, — що ним став Генрі Наварре, та централізація всіх видатків в зв'язку з війною в Індо-Китаї в руках міністерства оборони. Тимчасом, в Ляос продовжується добровільний відступ комуністичних військ, хоч в поодиноких випадках приходило до зударів та боїв між агресивними комуністами й місцевими та французькими оборонцями.

НАҐІБ ХОЧЕ СИЛОЮ ВИКИНУТИ АНГЛІЙЦІВ З СУЕЗУ

Каїро. — Єгипетський прем'єр Наґіб промовляв з приводу дня Невідомого вояка, що згинув у війні з Ізраїлем і в своїй промові заявив багатотисячній товпі, що приходить час, коли Єгипет мусить силою викинути англійців з зони Суезького каналу. Він заповів „велику боротьбу" і обіцяв, що його „революційний режим не буде предметом фарси в переговорах із англійцями, як це бувало за попередніх урядів". „Ми не боїмося смерти, твердив Наґіб, і терпеливо зноситимемо всі тягарі, приготовляться та молитися до Бога. Не біймося і не допускаймо, щоб пеесимізм відсував нашу перемогу". Промова Наґіба буде гостріше. Єгипетська преса цими заявами своїх політиків привітає секретаря стейту — Джана Фостера Доллеса, — який 12. травня прибуває до Каїра на політичні розмови. Міркують, що цей тиждень буде дуже важливий для розв'язки англо-єгипетського непорозуміння. Прем'єр Черчил 12. травня зложить свою заяву про евакуацію англійських зони Суезького Каналу. — Вона має бути „тверда", але не провокаційна і не різка. Англійське громадянство стоїть за своїм урядом, бо багато англійців бачили на власні очі, під час останньої воєни, що Єгипет не може сам боронити зони Суезу, але не хоче погодитися на те, щоб Суез могли обороняти англійські війська. Промова Наґіба була гостра, але члени Військової Революційної Ради промовляли ще

СВОБОДА — SVOBODA
Український щоденник — UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	5.25	Six months	5.25
На пів року	5.25	Three months	2.75
В Джерзі Сиґі і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	6.50	Six months	6.50
На три місяці	3.50	Three months	3.50
Число з суботи (з англійською частиною.		Saturday's issue (The Ukrainian Weekly, English language suppl.)	
На рік	$ 3.00	One year	$ 3.00
На пів року	2.00	Six months	2.00

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ВАШИНГТОН СВІДОМИЙ НЕБЕЗПЕКИ

В Кореї продовжується з виміною полонених та перемир'ям давнє комуністичне крутійство й ошуканство. Тепер воно прибрало вигляд — „нової компромісової пропозиції". Так схарактеризували ці речі найвищі представники влади минулого четверга в Ню Йорку, під час вечері, влаштованої республіканцями, на якій головними промовцями були президент Айзенгавер та секретар стейту Доллес.

Ця вечеря мала „партійну" закраску, бо її головною ціллю було зібрати більшу суму на виборчі потреби Республіканської партії. Проте вона має ширше значення, бо в промовах президента і секретаря стейту піднято найважливіші питання закордонної й внутрішньої політики країни. Хоч вісті з Кореї про „новий компромісовий проєкт" надійшли до департаменту стейту майже перед самою вечерею, все таки Доллес використав і цю нагоду, щоб одверто й ясно заявити, що комуністи в Кореї підставляють ЗДА та Об'єднаним Націям нову пастку та що це є те, чого тепер треба боятись і стерегтись. Знов президент Айзенгавер підкреслив, що не може бути ніякої зміни з боку ЗДА щодо становища в справі насильної репатріяції полонених.

Така є відповідь на нові комуністичні пропозиції, ціллю яких є дістати комуністам, в той чи інший спосіб (а в цьому випадку при допомозі п'ятьох „невтральних" держав) контроль над полоненими, щоб мати змогу їх залякувати. Тому саме президент Айзенгавер виразно підкреслив, що Америка не зробить нічого такого, що противилось би американській традиції, яка обороняє право політичного азилю. А порушенням цеї традиції було б силування тих, що шукають азилю, вертати до „життя під терором".

Ясною мусить бути закордонна політика З'єдинених Держав також і в змаганні до „правдивого" замирення в Кореї. Про це говорив виразніше секретар стейту Доллес, коли вказав на той дивогляд, що червоні ніби змагають до миру в Кореї, а одночасно починають нову аґресію в Азії, наступом на Ляос та загрожуючи Сіямові. Це стара тактика „обману", говорив Доллес, яка спекулює на тому, що американський нарід щиро бажає миру і в тому бажанні готов взяти „ілюзію за дійсність". Так треба теж глядіти, підкреслив Доллес, і на комуністичні „концесії", які мають задурити вільний світ в тому змислі, що ніби небезпека комуністичної аґресії змаліла. Бо на ділі тих „діл", яких вимагав президент Айзенгавер з боку Кремлю і по яких можна б судити серйозність його „мирної офензиви", досі ніяк не видно. Є тільки новий підступ, новий обман, нова комуністична пастка, в яку Кремль хотів би зловити ЗДА та їх союзників. Так треба розуміти також і нові комуністичні „концесії" в справі виміни полонених, що їх представили комуністичні речники в Панмунджом „як останні".

Президент Айзенгавер порушив у своїй промові теж і такі дуже важливі проблеми домашньої політики, що мають великий вплив і на затіснення дружніх взаємин з іншими народами. Він виразно заявився за конечністю дальшої фінансової допомоги чужим країнам, як теж зменшення мита на чужі товари. Президент слушно зазначив, що вороги свободи в світі тільки чекають, щоб ізолювати ЗДА, політично й торговельно. Тому саме всі народи мусять точно знати, чого їм надіятися від З'єдинених Держав також і під економічним оглядом. Якраз цю ділянку використовує совєтська пропаґанда для дурення тих країн, які шукають за ринками збуту. Мовляв, СССР — це найкращий для них ринок збуту!

Закордонна політика ЗДА, говорив президент, мусить бути в теперішніх обставинах „сильною, щоби бути вільною", а одночасно „тотальною, ясною і послідовною, а не тільки реакцією на те, що другі роблять". За цю заяву дали йому найбільше оплесків.

ТАРИФНИЙ СПІР

Водночас із дискусією за признання стейтам права до прибережних багатств велася в Конґресі — і ще дальше ведеться — дискусія над зміною закону про торгівлю Америки з закордонними країнами. У комісії засобів і метод Палати Репрезентантів ведуться саме переслухання знавців і інших свідків над законопроєктом республіканця Річарда Сімсона, щоб у теперішньому законі, знанім коротко Актом про Взаємну Тарифу обмежити право президента відновляти на один рік існуючі з чужинними країнами умови про оплату мита і вже в умові на наступний рік піднести оплати на ввіз закордонних товарів. Минулого тижня секретарі торгівлі й рільництва заявилися за звичайне продовження тарифи на один рік, тільки з малими змінами відносно деяких країн. Ці секретарі віддзеркалюють бажання президента, але законопроєкт Сімсона іде проти них. З цього заключення, що в самій Республіканській партії є різниця думок щодо питання, чи ЗДА мають далі придержуватися дотеперішньої засади в справі оплати мита, введеної ще за часів демократичної адміністрації Рузвелта, чи мають її змінити, згідно з традицією Республіканської партії, яка обстоює високі митні оплати на імпортовані продукти.

Коли президент іде в своїх задумах проти своєї партії і таким чином дає притоку до боротьби внутрі партії, то до цього мусіли спонукати його якісь важливі причини. Ці причини зв'язані з відвідинами представників чужинних країн, як Англії, Франції й Німеччини. Генерал Айзенгавер, заки перебрав адміністрацію, заявився за обмеження видатків на допомогу закордонним країнам. Це захитало довір'ям західніх держав до американських обіцянок, зроблених попередньою адміністрацією і вони негайно почали шукати способів, як вийти з цього важкого положення. Під час переговорів у Вашинґтоні прийшло між ними й урядом до такого порозуміння, що ЗДА замість давати чужим країнам дари в виді грошевих позичок чи матеріялів, будуть купувати від них їхні продукти і так будуть їм помагати. Цю програму названо по-англійськи „трейд, нот ейд" (товарообмін, а не допомога).

Щоб це здійснити, треба було наладнати дві справи: знизити дотації для закордонних країн у найновішім бюджеті і втримати засаду найнижчої митної тарифи на ввіз продуктів з закордонних країн. Як би це вдалося, то місце понижуючих чужі держави американських дарунків зайняв би взаємний товарообмін. Таким чином можна б фінансово задовольнити обі сторони: Америку й чужинні країни. Очевидно тут іде тільки про форму, бо зміст той самий: підтримання фінансів закордонних країн коштом Америки.

Одначе ця справа не легка до здійснення. Більша частина республіканських провідників це великі фабриканти. Вони хотіли б добитися зниження велетенських податків, щоб більше заробляти.

Одначе знижка податків можлива щойно зі зменшенням бюджету. Найбільші витрати в бюджеті йдуть на оборону. Як американським патріотам їм не лицює зменшати фонди на оборону країни, зате легше обмежети допомогу закордонним країнам. Тому саме вони стараються обтяти пропоновані президентом витрати на чужинну допомогу. Щоб більше заробляти і вдержувати продукцію на висоті, треба мати ринки збуту. Коли ж на товари, імпортовані з-за кордону, будуть накладені високі митні оплати, то це буде забезпеченням бодай американських ринків. З цих причин більшість республіканських конґресменів, а з ними й деякі демократи-продуценти, пробують підвищити митну тарифу вже в теперішнім році, бо з днем 12 червня вигасне теперішня тарифова умова з закордонними країнами.

Так, як тепер справи представляються, президент у своїх тарифових плянах мусить рахувати на підтримку тих демократів, які з традиції обстоюють зниження тарифи на ввіз закордонних продуктів. Демократи здавна обстоюють засаду „вільної торгівлі", тобто накладання якнайменших митних оплат. Вони думають, що з часом така засада приведе до рівноваги між імпортом і експортом у всіх країнах і користи будуть взаємні. Тому й теперішній закон про оплату мита має назву „Акт Договору для Взаємної Торгівлі". Він передбачений на довгі роки, але в ньому вміщена постанова, що президент має право відновляти його кожного року, встановляючи тільки квоту на ввіз і вивіз деяких товарів між заприязненими країнми.

Цікаве, що саме найвпливовіша організація американського бизнесу, а саме Торговельна Палата Злучених Держав, на своїм річнім зібранні у Вашинґтоні з початком травня, ухвалила засаду вільного товарообміну, прийнявши резолюцію за продовження на один рік без важливіших змін теперішнього Акту Взаємної Торгівлі.

Іван Кедрин

Український федералізм без України

Коли говорити про українських федералістів із часу після заломання українських визвольних змагань аж до вибуху 2-гої світової війни, то пригадується передусім прізвище д-ра Василя Панейка. Але це був дійсно український федераліст, себто представник української політичної концепції — федераліст злуки України з Росією (очевидно: Росія вживана тут в розумінні Московщини, а не нинішнього СССР). Брошура Василя Панейка „Злучені Штати Східної Европи" (а може „Держави", — не можу ручатися) є по нинішній день найкращим, хоч дуже коротким з'ясуванням всіх найважніших арґументів у користь такої концепції. Ясно, що всі ті арґументи виходили з погляду українських інтересів і доказували, що інтерес України найбільший і найкращий якраз у такій розв'язці. Ясно, що можна було з таким становищем спорити, цілком його відкидати, опрокидувати всі твердження, твердити якраз навпаки, — але вся ця дискусія, що велася, завжди оберталася довкола питання інтересів України. Саме національно-політичне обличчя автора не підлягало ніякому сумніву: це був колишній західно-український міністер закордонних справ, член Делеґації УНР на Мирову Конференцію до Парижу, кількаразовий головний редактор львівського „Діла", чільний діяч-патріот. І тому його „фільство" було лише політичним „фільством", приємним або неприємним, правильним або неправильним, але в площині української політичної проблематики. Коли сягати дальше, в минуле сторіччя, то пригадуються імена М. Драгоманова та Кирило-Методіївських братчиків із такими ж подібними федералістичними ідеями, а ще далі — клясичний для концепції політичного москвофільства Переяславський договір з 1654 року. Але ж Богдана Хмельницького ніхто ніколи не відмежовував від української національно-державної рації (тоді і Козацької Держави), яка була для нього єдиним критерієм дій, таксамо, як таким критерієм керувалися Немирич-Виговський у свому „фільстві" у користь Польщі чи гетьман Дорошенко у користь Туреччини. Ясно, що те саме торкається перших 3-ох Універсалів Центральної Ради, де була ще мова про федерацію, дарма що там входило в гру питання тактики, диктованої обставинами.

Зовсім інакше представляється справа тоді, коли в пропаґанді федерації з Росією не видно української політичної проблематики. Себто: зовсім інакше виглядає гасло такої федерації, коли воно не є піддержуване арґументами української рації і коли його проповідують люди, що з Україною, її політичною боротьбою, її актуальним зорганізованим громадсько-політичним життям, з її минулим і сучасним не мають або ніякого зв'язку або мають мінімальний. Вся слабість федераційного акту гетьмана Павла Скоропадського полягала в тому, що тій його грамоті відразу закидали неукраїнський політичний характер. Мовляв: Тодішню концепцію федерації з Росією не складали українці, що керувалися б українськими потребами, українським політичним розумом, а самі росіяни (москалі з оточення гетьмана), які в такій федерації вбачали інтерес Росії, — її відбудову при помочі України, що творила тоді, в 1918 році, оазу миру і порядку в цілому Сході Европи. І тому та грамота П. Скоропадського так стихійно змобілізувала українців проти себе: вони інстинктовно відчували в ній неукраїнський зміст, ще поки її розумово аналізували.

Перед нами маленька брошурка англійською мовою. У картоновій зеленій політурці, — 14 сторін друку: „Оборона демократії та визволення Росії", „Деякі думки колишнього ДП про світову ситуацію у зв'язку із смертю Сталіна". Автор: Федор Богатирчук, видане „Т-вом Українських Федералістів-Демократів" в Оттаві, в березні цього року (з адресою в Ню Йорку!). Було б направду завеликим „гоніром", щоб оту брошуру докладно переповідати та з нею полемізувати: це просто одна, далеко не глибока, газетна стаття з будь-якої російської газети, з метою переконати американців, що сучасний московський комунізм і його офіційний державний уряд це одно, а російський нарід це друге, що російський імперіялізм царських часів був виправданий тодішніми течіями в усьому тодішньому політичному світі (автор мав на увазі, очевидно, тільки завойовницькі приклади, а не Юрія Вашинґтона, ані ніяких визвольницьких рухів), та що смерть Сталіна не повинна зупинити піддержки російському народові (читай: російській еміґрації) від Америки. Україна там абсолютно ні при чому, Україна в міркуваннях автора не грає найменшої ролі і про неї, слушно, зовсім не говориться. На згаданих 14 сторінках названо слова „Росія" і „Російський" буквально 27 разів та слово „Український" буквально двічі аж на 13-тій стор., й ні разу не сказано, що існує якась Україна! Єдиний „арґумент", що „російські народи не бажають собі бути відділеними один від одного", замикається в реченні: „Кожний українець шанує Толстого, Достоєвського й Бородіна і таксамо кожний благородний росіянин шанує українського поета Тараса Шевченка". Поминаючи вже, що далеко не кожний українець взагалі знає про існування Бородіна, а ледве хто захоплюється Достоєвським, і поминаючи те, що й серед „благородних" („ґріт") росіян одні вважають Шевченка маловажним „мужицьким" віршомазом, а другі зараховують його просто до „русскіх", — то такий підхід до проблеми федерації і така арґументація є глумом над усякою проблематикою.

Коли Американський Комітет Для Визволення Народів Росії (нині: Від Большевизму) видав свою злощасну заяву про „дві течії" в українському громадянстві — самостійницьку і федералістичну, — то направду не треба кращого доказу на абсурдність такої тези, як ця брошурка чільного „українського федераліста". Поминаючи повну анонімність самого автора в українському національно-політичному й культурному житті і повну анонімність того якогось товариства федералістів, що про нього ніхто з нас ніколи не знав і не чував, то ця суто-російська брошурка, з російськими арґументами, російською державною рацією, російським патріотизмом і російським духом є насправді поличником для тих панів з Американського Комітету й американського світу, які хотіли б бачити українських федералістів. В користь Федора Богатирчука і його товаришів з отого Товариства треба сказати, що вони постільки чесні з собою, що не вміють навіть грати ролі українських діячів, які мали б якусь українську концепцію, якийсь політичний плян з добром України перед очима. Бо Україна є для них далі лише об'єктом і тільки як об'єкт представляє вартість. Але, коли так, то яку вони можуть мати вартість для американців, що хочуть мати „своїх українців", — хай і „своїх", але українців?!

Д-р Дмитро Бучинський, Мадрід

ЗА ЯКУ ПРОПАҐАНДУ?

Нещасна людина, ще в своїх пеленках історичного життя жила індивідуальним родовим життям, і, можна сказати, вже в тому праісторичному часі хворіла спеціяльною недугою свого власного післанництва у відношенні до другої людини, що модерним терміном називаємо месіянізмом.

Месіянізм, але не лиш у значенні релігійному, був дуже виразний у жидівського вибраного народу, хворіли на нього вже у виразній формі старинні народи Єгипту, Малої Азії, Греції та Риму.

Довге середньовіччя — це фактично боротьба кривава, жертвенна якраз за це післанництво чи месіянізм народів, що в тій добі зформував своє правдиве обличчя, що прибрався ідеями, нераз туже пушистими, які приносив другим на лезі свого меча.

Ми нашою історією зазублюємось досить глибоко в середньовіччя, але месіянізму, як у позитивному, так у неґативному значенні у нас не було тоді, як цілком немає його сьогодні. Малий виняток маємо в Кирило-Методіївськім Братстві в Києві (1846), що мріяло про об'єднання слов'ян з київським центром. Впрочім, це окреме питання і так думали не тільки кирило-методіївські братчики, а так думали багато других слов'ян, що колискою слов'янства уважали Київ. Відомо, що Москва жорстоко розгромила Братство, його ідеї пограбувала й спотворила, й вони віджили на Московщині в 60-тих роках минулого століття у відомому панрусизмі, що його так виразно вбрав в словесно-поетичну форму Пушкін, „щоб усі слов'янські ручаї злились в одне московське море", що заперечувало всеціло слова Шевченка: „щоб усі слов'яни стали добрими братами і синами сонця правди!"

Тому, що в минулому й сучасному боронили ми свою землю власними грудьми, воювали й воюємо мечем і словом правди, тому наша пропаґанда не прибирала форм месіянізму, не підмальовувалась гнучкістю та забріханістю, що супроводять кожну пропаґанду, як в минулому, так у сучасному.

Опинившись в сьогоднішній констеляції матеріялізму та фальшивої пропаґанди, завертати нам до романтичного месіянізму — означало б бути двічі „юродивим", а тричі — спрямовувати нашу пропаґанду на ці шляхи, на яких нас поборюють і нашу правду наші „братолюбні, миролюбні" пацифісти у вовчій шкурі — вороги-сусіди. Цим ніяк не хочемо в них проситися, шукати якоїнебудь пощади. Говорячи в нашій власній обороні, навіть не маємо права звертати увагу на так звані „закони високої політики", а цілком нерозумно було б руководитись при цьому якиминебудь сентиментами. Це не значить, що нам не треба з нашими сусідами, перед лицем загальної небезпеки, шукати шляхів до порозумінь, та при цьому, і ми, і вони мусять зрозуміти, що порозуміння це мусить базуватись на площині свободи й рівности без якихнебудь претенсій заґарбництва та поневолювання!

Не пропаґандою, а правдою нам треба поборювати зло. Це може комусь, на сьогоднішній день, видаватись анахронізмом; тому залишаємось при модерному терміні пропаґанда з маленьким додатком до неї слова правди так, що наша пропаґанда мусить бути — пропаґандою-правдою.

Наші вороги перед лицем західнього світу, створили довкола нас і себе стільки фальшивих мітів, стільки фальшивих німбів додали собі, що ми навіть не потребуємо воювати з ними їхніми методами, а повне задоволення буде но нашій стороні, коли здеремо з них ту страшну машкару брехні.

Цією пропаґандою-правдою ми мусимо воювати і відвойовувати місце для себе і для нашої Батьківщини в цьому страшному хаосі, що в нього попав західній світ, що його створили нам наші „братолюбні сусіди" на міжнародній площині. Це треба й мусимо робити всіма нашими засобами, на кожному кроці вільного західнього світу де тільки ступила наша нога.

Ми мусимо пам'ятати, що пороги нашої Батьківщини залишили ми не в ім'я якихнебудь шкурних інтересів чи для спасення власного життя. На це ми ніколи не мали й не будемо мати права! Зробили ми це в ім'я цього, що називаємо незалежністю України й волею українського народу. Це такі великі ідеї, що їм немає ціни. Край платить за них кров'ю, мучеництвом, тяжким рабством, а ми мусимо платити цю солодку данину невсипущою працею, великою жертвенністю включно до майна, як жертвували його вже перед нами багато українських патріотів.

В противному разі, ми мусимо приготовитися на суд історії, що не буде розважати наших різнородних софізмів, а без всякої пощади справедливо нас осудить і засудить.

Хтось скаже: над людством зависло марево апокаліптичних їздців, воно розпливається у матеріялізмі, перелiцитовує себе у злі, — як же бути нам апостолам Правди?

Повернімся думкою взад. Там у поросі історії відгребаємо не один подібний траґізм людини та все знайшлися безстрашні лицарі-оборонці Правди. Наша рідна історія пересичена тими світлими примірами, і, коли ми тепер можемо називати себе своїм національним ім'ям то це заслуга не наша, а якраз тих, що боролися за нього в минулому, тих, що повторяючи за Франком, говорили: „хай згине моє особисте ім'я, але хай живе й розвивається український нарід!"

Нас від слова нашої правди не може відстрашити ніщо — абсолютно ніщо! Ми мусимо станути „за Євангелія Правду". Проповідуючи її будемо „Христа ради юродивими", але двічі, тричі в сотеро будемо такими, залишимось „водоносами й дроворубами" за Св. Письмом, ко-

(Закінчення на стор. 4)

Проф. П. Банзай

ДО РОКОВИН СТАЛІНСЬКОГО НАРОДОВБИВСТВА

(2)

Але з Кремля летіли інструкції за інструкціями:

„План хлібозаготівлі не виконано!.. Натиснути на куркулів та підкуркульників!.."

І почалася вакханалія, про яку розумово здорова людина не може уявити: всі газети, по команді з Кремля, доказували, що, з метою підриву держави, хліб поховали куркулі в землю, щоб погноїти його, говорячи: „Хай я сам здохну, хай мої діти подохнуть, а не дам хліба державі, не дам!.."

При цьому ж газети вміщували щоденно фіктивні повідомлення про викриття ям з хлібом в різних місцевостях.

Найбільш ганебні і брехливі інформації про ситуацію в Україні подавав Готліб, кореспондент московської газети „Ізвєстія", який писав: „Селянство України має хліб в такій кількості, що його вистачить на кілька років".

З метою виконання директив Кремля, в кожному селі були створені „ударні бриґади" по „викачуванню" хліба, на чолі яких стояли двадцятип'ятитисячники та їх помічники, надані в порядку допомоги, чи то пак — робітничо-селянської „змички" міста з селом. Діючою або виконавчою силою цих бриґад були завербовані покидьки суспільства з міста й села — кримінали́сти, яким обіцяли різні подачки, подарунки і премії, вразі успішного виконання завдання. Не бракувало, звієно, і допомоги місцевого „активу, який дістав садиби „куркулів", вивезених до Сибіру.

„Ударничання" — як то звалося в народі — здійснювалося, звичайно, вночі в такий спосіб: добре напившися самогонки для „хоробрости", „ударники" вривалися в хату наміченої жертви і вимагали здати негайно стільки то сот пудів збіжжя. Тому, що ввесь запас хліба в такого „куркуля" обмежувався кількома пудами або навіть кілограмами, „ударники" нестямно лаялися, колупали і розкидали коміни, ширяли вилами або списами в долівку, а далі вчиняли над „куркулем" тортури: били, затискували пальці в двері, брали за руки й ноги чотири „ударники" і підкидали нещасну жертву під стелю, щоб признавався де поховав хліб.

Стогін і плач повис над селом, порятунку не було звідки чекати: село остаточно було духово зламане, економічно розторощене: окупант врахував свою „помилку" 1932 р. і в цьому році на всіх вихідних станціях з України виставив так звані „загороджувальні загони НКВД", які стягали селян з товарових потягів. Коли ж комусь і пощастило прорватися якось, то на поворотному шляху пильне око енкавидиста не могло оминути придбаного клумака хліба і, звичайно, його конфіскували.

Шукаючи порятунку, деяка частина виснажених, опухлих селян посунула до міста, але по дорозі вони знаходили лише завершення свого страдницького шляху — голодну смерть за містом або на його бруках. Більшість же родин умирали в своїх рідних оселях, залишаючись по кілька днів або й тижнів не преданими землі.

Так волею „наймудрішої", „найгеніяльнішої" людини світу Україна стала конати в страшних агоніях голодної смерти, в той час, коли елеватори з мільйонами пудів зерна тріщали від перевантаження, але — то недоторканий запас окупанта на військові цілі. А спеціяльні магазини — „Торгсіни" — показували чужинцям, як „заможньо" і „щасливо" живуть люди в СССР.

IV. Положення про економічне реґулювання

В часі, коли Україна переживала цю страшну трагедію, автор цих рядків перебував у Західному Сибіру, в Кузбасі, працюючи як молодий совєтський залізничний фахівець, якому, як потенційно неблагонадійному елементові, що виявилося в одвертому виступі, місця не було в Україні.

Десь після Різдва Христового я став діставати жахливі, повні розпачу листи від рідних: „Сину, брате, дядьку, допоможи!.. Забарення — смерті подібне..." — і в кожному листі подавали імена людей, яких бриґада гробокопателів щоденно групами вкидали в ями по 5-10-15 осіб.

На сибірських ринках мука на санях і возах селянами продавалася вільно, можна було купити в необмеженій кількості і то — по досить поміркованих цінах.

Я, як і багато інших українців, систематично посилав поштою дозволені владою шести кілограмові посилки. Але з кожним днем наближення до весни, черги посилаючих пакуночки зростали й зростали і, нарешті, обернулися в довжелезні „хвости".

„Геніяльний вождь" — довідавшись про це — поспішив закрити і цей маленький рівчачок, по якому текла допомога голодному людові; в березні місяці була видана заборона пересилання поштою будь-якої кількости муки або навіть сухарів. Місцеве російське просовєтське населення, почувши про голод в Україні, неприховано злорадствувало: „Ага, проклятиє хохли, єлі яблочкі да булочкі, а тєпєрь пусть покушают зємєльку!.." Це речення, мені, і моїй родині, неодноразово доводилося чути і, з болем в серці, зберегти його для майбутніх поколінь, щоб пригадати про „добрість старшого брата" та показати, як „страдалі вмєстє".

Моя спроба послати багажем два пуди муки, під видом книжок, скінчилася невдачею і я тоді звернувся до місцевого транспортно-економічного відділу з писемним проханням надати дозвіл на пересилання муки, де мені щиро і просто, по знайомству, відповіли: „Знаємо про це і співчуваємо вам, але положення про економічне реґулювання позбавляє нас можливости задовольнити ваше прохання".

Мене охопив жах і розпач... я втратив сон... втратив рівновагу... Після харківських пострілів я підійшов до грані самогубства... Але... — переміг, не дивлячись на здійняту проти мене по радіо кампанію.

Хвиля втікачів від голодної смерти почала докочуватися і до Сибіру, до Кузбасу, але в більшості випадків ці нещасні мандрівники помирали у вагонах прямого пасажирського потягу Харків-Кузнецьк, а їх трупи скидали просто на ходу потягів. Через українців-кондукторів та провідників я діставав майже щоденно інформації про кількість скинених находу трупів. Це число рідко коли було менше десяти...

Отже — не тільки українські поля, села й міста, а й безмежні простори Сибіру були свідками нечуваного в історії людства злочину.

V. Відгуки закордоном на масове народовбивство

В протилежність Америці, европейська суспільність була докладно поінформована про трагедію України. Міжнародній Червоний Хрест видав був навіть спеціяльну відозву, яка починалася словами: „Смерть з косою в руках семимильними кроками ступає по Україні й Кубані і косить мільйони..."

Яким Вакуленко

УКРАЇНСЬКА ВИСОКА ПОЛІТЕХНІЧНА ШКОЛА — УТГІ НА ФОРУМІ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА.

16 травня минулого року Українська Політехніка святкувала Ювілей свого 30-ти річного існування на чужині.

28 лютого цього року Ректорат УТГІ склав громадський звіт перед Представниками Державного Центру, партійних організацій, громадських установ та української пресою на еміграції. Разом було присутніх 28 Представників.

Не можна зразу ж не відзначити позитивності самої ідеї громадського звітування Високої Культурної Установи, автономної, як уся Висока Школа, перед широким Представництвом суспільства: адже остане мусить знати чим живе, як працює та до чого прямує кожна його одиниця.

Ми, мабуть, вперше маємо вияв подібної практики в житті Високих Шкіл, бодай чи не в усьому світі.

„Перебуваючи в специфічних умовинах еміграції, не маючи своєї держави і відповідних державних органів, що існують в нормальних умовах державного життя, перед якими звітуються Високі Школи, ми вважали не тільки доцільним, але й конче необхідним зробити наш звіт перед широким Представництвом української суспільства й преси, — „так почав свій півтораградинний звіт Ректор Української Політехніки Проф. д-р д-р Петро Савицький. Зупиняючись далі на історії утворення, розвитку, характері праці впродовж 30 років та планах на майбутнє, Ректор зазначив, що Українська Політехнічна Школа сформована і розпочала свою працю, як Високошкільна Установа під назвою „Українська Господарська Академія" (в скороченні УГА) в 1922 році в курортному місці Чехословацької Республики — в Подєбрадах.

Першими професорами й студентами Господарської Академії стали безпосередні учасники визвольних змагань за Самостійну Українську Державу, що в наслідок тяжких умов боротьби і заломання, опинилися поза межами своєї Батьківщини. Досвід боротьби і розбудови молодої Української Народної Республіки, виникло як фенікс із попелу, показав, що в числі багатьох причин надзвичайно тяжкого становища і недовгого існування її був у першу чергу брак підготованих людей для виконання різноманітних державних „функцій": адміністративних, господарських - економічних і технічних в різних галузях державного життя: промисловості, транспорті, війську і т. д. Всюди не вистачало своїх, національно свідомих кадрів і вишколеної інтелігенції для обслуговування всебічних потреб країни.

За такої ситуації цілком природнім і логічним для ентузіястів української визвольної ідеї і організаторів продовження боротьби за визволення України при повній вірі в скорий прихід сприятливих умов для повернення назад і закінчення розпочатої справи побудови української державности — було потрібнення знешкодити одну з найважливіших причин недавньої поразки. Такі міркування послужили основним стимулом до організації і народження Української Політехніки (УГА).

Недоречним було б заперечувати слушність розв'язки питання саме в такому напрямку ще й тому, що сучасність з граничною ясністю нам доводить, яке кольосальне значення в житті кожної модерної держави має наявність глибоко розвиненої техніки, що основної передумови матеріяльної сили державного господарства і, як наслідок, високого рівня життя населення. Давно відійшли часи февдалізму й початку промислового капіталізму, коли примат мали в житті суспільства такі галузі знання, як: філософія, письменність та інші науки гуманітарного циклу. Вік електрики й оволодіння атомовою енергією потребує спрямувати свої зусилля в бік прикладних наук, на базі яких неймовірно швидко посувається вперед техніка. Звичайно, з цього не слід робити висновку, що гуманістичні науки втратили право на існування. Зовсім навпаки. Однобічний розвиток порушив би гармонію в загальному розвитку людства, і це було б ненормальним і шкідливим. Отже підготовка кадрів в галузі гуманістичній в такій же мірі потрібна, як і в галузі технічній. Поруч з інженерами економії і техніками різних фахів потрібні юристи, журналісти, вчителі, лікарі і т. д.

В деяких колах українського суспільства висловлювалися думки, що заперечували рацію існування і розбудови в умовах еміграції високої технічної освіти, обгрунтовуючи це тим, що, поперше, за останні часи технічна освіта набула досить широкого розвитку на корінних українських землях, по-друге, технічна освіта носить характер інтернаціональности і тому більш доцільно було б, коли б українська молодь здобувала технічну освіту в закордонних Високих Школах, які, перебуваючи в кращих матеріяльних умовах, можуть забезпечити більш високий рівень технічної підготовки.

На такі сугестії вважаємо необхідним висловити такі міркування:

1. Відомо, що молоді українські фахівці по закінченні Високих Шкіл в совєтських умовах, як правило, ніколи не залишаються на праці на терені України.

2. Найкраща Висока Технічна Школа закордоном не може підготовити повноцінних фахівців для чужої території з її своєрідними природніми і господарськими умовами.

Отже слушність наведених вище думок ні в якій мірі не є переконливою. За період 30-ти річної діяльности Української Політехніки за кордоном обсяг і характер праці неодноразово змінювався, залежно від обставин. Найбільш сприятливим був період праці Української Політехніки під назвою УГА на Чехословаччині від 1922 по 1932 рік, коли гостинна новопостала республика в своїй доброзичливості до емігрантів не тільки дала дозвіл на відкриття азильної Української Школи, але й не пошкодувала забезпечити її існування й працю матеріяльними середниками. Солідні субвенції, що відпускалися Міністерством Хліборобства до диспозиції Школи, дали можливість в короткому часі розбудувати всі потрібні ляборaторії, бібліотеку та інші допоміжні учбові заклади, що забезпечували нормальну для Високої Школи організацію навчального процесу.

За цей період Українська Політехніка випустила 560 інженерів різного фаху: хеміків - технологів, гідротехніків, інженерів будівельних, економістів, агрономів і лісовиків, — вихідців з різних теренів України. Рівень підготовки абсольвентів був на стільки високий, що в низці країн їх брали на працю без нострифікації дипломів, а почавши працювати, вони скоро завойовували належний авторитет, як фахівці тої чи іншої технічної галузі.

Одночасно професорський склад Політехніки виявив високу плідність в галузі науково - публіцистичної діяльности, розробляючи різноманітні наукові проблеми технічного і господарсько - економічного порядку та друкуючи відповідні матеріяли як в „Наукових Записках" що видавалися Академією, так і в інших чужомовних наукових органах.

Зацікавлених тематикою, що розроблялася професорським педагогічним складом Української Політехніки за 30-ти річний період її існування можемо відіслати до „Наукового Бюлетеня", вип. 33-35, що зараз друкується і незабаром вийде в світ.

Менш сприятливою була 2-га доба від 1932 по 1945 рік, коли щедра матеріяльна допомога з боку Чехословацької Республики в наслідок дипломатичного тиску Совєтів і Польщі припинилася і УГА, як Висока Школа з авдиторним навчанням мусіла припинити свою діяльність. Спрацьований, готовий постійно до жертвенної праці колектив патріотів проф. лекторського складу не опускає рук: він міняє форму праці і перетворює УГА в Український Технічно - Господарський Інститут високошкільного позаочного навчання (УТГІ).

(Закінчення буде)

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Гемонд і Ґері, Індіяна

Активізація громадського життя.

Пропам'ятну річницю 35-ліття проголошення самостійности України відсвятковано цього року пораз перший в історії стейту Індіяна всіми Українськими організаціями міста Гемонду і Ґері, що об'єдналися в „Злученім Укр. Національнім Комітеті" північної Індіяни.

Приготування до Академії, що відбулася 25 січня, ц. р. розпочато з ініціятиви Відділу У. К. К. з піддержкою Української Правосл. Церкви Св. Арх. Михаїла в Гемонд, Індіяна. В святочнім Комітеті були репрезентовані майже всі українські організації обох згаданих міст.

За стараннями Комітету майори міст: Гемонд та Ґері, Індіяна, проголосили неділю 25 січня Українським Днем, що було теж опубліковане в місцевій пресі та проголошено в новинках на трьох льокальних радіостанціях.

День 25 січня розпочали місцеві українці молитвою по своїх церквах в намірені Нашого Народу.

Сама імпреза складалася з двох частин: Бенкету та Академії. Бенкет був вміло і старанно приготований п. А. Миленьким, в котрого руках спочивав заряд господарськими справами. Сестриство Української Православної Церкви в Гемонд, Індіяна, приготовило прекрасні українські страви, що захоплювали запрошених американських гостей та наших учасників.

Свято почалось молитвою, котру провів о. Павло Дармоць, парох Української Прав. Церкви Св. Арх. Михаїла в Гемонд, Інд. Опісля пані Лілліян Опихана з Шікаго, Ілл. відспівала Американський та Український гимни. Головним бесідником другої частини був п. Ричард Д. Каплан, адвокат з Ґері, Інд., який в своїй надзвичайно змістовній промові начеркнув коротко історію Українського народу від початків аж до сучасности, над якою довго затримався. Треба признати, що промовець є добре обзнайомлений з нашою історією, культурою та національними змаганнями. Його промова була надхнена такою вірою в світлу будучність нашого народу, яку рідко можна зустрінути поміж нашими приятелями американського походження. Варто зазначити, що пан Каплан є командантом Американського Легіону та членом Комітету для прослідкування неамериканської діяльности в стейті Індіяна.

Милозвучний сопран пані Лілліян Опиханої, що проспівала низку українських пісень, очарував веселою насолодою серця та душі присутніх. Фортепіяновий супровід спочивав в мистецьких руках пана проф. В. Шуц з Шікаго, Ілл. В добре підібраних деклямаціях панни Орисі Крук, Ч. Мацінського та малої Емілії Возняк відчулося повне зрозуміння поезії. Щирі ґратуляції належаться танцюристам: сестрам Марії і Анні дочкам п. Антона Миленького та панам Олегові Залуцький і Ч. Мацінський за майстерне та чуттєве виконання укр. нац. танків, а зокрема балетмайстрові п. М. Возняковi.

Найбільш зворушливою точкою програми, було представлення присутним п'ятьох ветеранів УГА п. Пелещенко Захар, Шкіль Кость, Лукінчук Володимир, Милецький Іван та Миськів Андрій.

Присутні визначні гості, як мейор міста Гемонд, Шан. п. В. Андерсон зі своєю дружиною та місцевий клерк п. Белани рівнож зі своєю дружиною заявили, що ще в своєму житті не чулись так присмно настроєні, як того вечора серед української громади.

В своїх промовах, як майор В. Андерсон так і клерк п. Белани міста Гемонд, Інд. зложили привіт від всіх жителів м. Гемонд, а також побажали кращого завтра всьому Українському Народові, а то мати Вільну Україну.

Резолюції прочитав голова Комітету д-р Михайло Головатий, а кінцеву молитву провів о. Павло Дармоць.

Святом проводив п. Іван Солян, а п. С. Ішак, голова УКК відділу в Гемонд, Інд. установив зразкову службу порядку на залі. Пан Е. Демків, касієр Комітету вислав чистий дохід з цеї імпрези в сумі $73.60 до централі УККА Америки в Ню Йорку, Н. Й.

Це урочисте та радісне свято залишиться на довго в пам'яті українців північної Індіяни, повіту Лейк, та присутніх гостей інших національностей.

Учасник.

Бриджпорт, Конн.

Маніфестація.

Всі об'єднані організації і установи на терені м. Бриджпорту, під проводом Відділу УКК, створили Маніфестаційний Комітет, який заявився підготовкою до протестаційного віча в дні 17-го травня 1953, з приводу 20-тої річниці голоду на Україні спричиненого варварським московським окупантом. В цьому напрямку Комітет веде інтензивну підготовку. В минулих тижнях відбулося кілька засідань, на яких обговорено всі справи, зв'язані з маніфестацією. Уложено програму та опрацьовано клички і гасла на транспаренти. П. Иосиф Сливінський і п. Антоном Кучмою опрацювали запрошення в англійській мові до сенаторів і конгресменів обох партій. Нижче подані американські достойники дали свою згоду виступити з промовами та привітами на цій Маніфестації, а саме: з республиканської партії будуть присутні: А. Едвард Сандула й інші. З демократичної партії: Альберт Л. Колес, сенатор Джек Стак, сен. Самюель І. Тедеско, репрез. Джан І. МкҐінніс, репр. Мілтон Рейнгард.

Головну доповідь виголосить представник УККА п. Пізняк англійською мовою. Доповідь українською мовою п. Анатолій Фалько.

Рівночасно виступлять сполучені хори з Бриджпорту і Ансонії під диригентурою проф. І. Козака.

Комітет звертається з проханням до всіх громадян українського походження на терені Бриджпорту і околиці та всіх поневолених Москвою народів взяти численну участь в цій маніфестації.

Маніфестаційний Комітет.

Сиракюз, Н. Й.

Підготовка до вшанування пам'яті жертв великого голоду на Україні.

Всі товариства і організації української громади м. Сиракюз вже почали підготовку антикомуністичної Маніфестації з приводу 20. роковин великого голоду на Україні, штучно викликаного комуністичною Москвою в 1932-33 роках. На засіданнях представників місцевих організацій в днях 22 і 20 квітня ц. р., скликаних з ініціятиви місцевого відділу УКК, обрано окремий Громадський Комітет, який приступив негайно до праці. — До ділового Комітету вибрані: І. Пигуляк, голова, о. З. Ковальчук, м. голова, О. Граб і М. Логоза, секретарі, В. Прибила, М. Яворський і Т. Майкович. — Покликано три комісії — секції: організаційну, інформаційно-пропагандивну і фінансову. До організаційної секції увійшли: І. Завиликут, як керівник, М. Годжак, М. Семчишин, П. Башуцький, І. Посипайло, В. Ревюк, Н. Склонний, Прищенко, М. Кіт, М. Клюсик, Т. Новенчє, Кучеренко, М. Граб і Мельник. — До пропагандивної секції: Н. Коваль, М. Кузьма, І. Посипайло і Прищенко. — До фінансової секції: Мик. Клюсик, голова, М. Каний, М. Годжак і Кучеренко. — День маніфестації — субота, 23. травня ц. р. год. 1 по полуд. Маніфестація з походом вулицями міста від „Народного Дому", через головну вулицю Салайну до великої міської салі „Лінкольн-авдиторіюм", де о год. 3 по пол. почнеться Велике Віче. — На віче мають бути запрошені майор міста, представники місцевої, американської влади, представники національностей, поневолених Москвою і мешканці міста. На віч будуть виголошені промови в англійській і українських мовах, а відтак доповіді свідків трагедії, які її особисто пережили. — Доповіді будуть негайно перекладені на англ. мову. Опісля будуть привіти і ухвалення резолюції. — Після закінчення віча від год. 5 попол., в пляновано концерт Капелі Бандуристів з відповідною на цей день програмою.

Всі три секції виконують запляновану програму. — З поміччю місцевої, американської преси, американських і українських радіо-передач і летючок буде інформоване українське і американське громадянство про маніфестацію і укр. визвольну справу взагалі. — Фінансова секція подбає про фонди на покриття коштів маніфестації. — Антикомуністична маніфестація в Сиракюзах має бути Окружною Маніфестацією, тому Комітет запросив до участи теж і сусідні і дальші повіти, а саме: Обери, Фултон, Ром, Ютику, Геркімер, Амстердам, Когозв, Бінгемптон і Елмайру.

Комітет, в якого складі є представники всього, місцевого громадянства включно з місцевим укр. духовенством, має повну надію, що Маніфестація випаде величаво й буде гідним і горячим протестом укр. народу проти злочину, кривавого червоного, московського окупанта.

Громадський Комітет в Сиракюзах.

МІЛЬЙОН ГОЛОСІВ ЗА ОБ'ЄДНАНУ ЕВРОПУ

В Західній Европі переведено кампанію збору підписів на користь Об'єднаної Европи. Кампанію ведено за почином „Европейського Руху" в 6-ти країнах: Німеччині, Франції, Італії, Бельгії, Голляндії і Люксембурзі. Найбільш масову акцію переведено в Німеччині: допомагали 64 часописи. Там прислано мільйон позитивних відповідей. Канцлер Аденауер і його міністри підписали „Золоту Книгу", де закликується громадян висловитися за скликання Европейських Установчих Зборів.

У Італії переведено референдум серед мерів (голів міст і громад). До цього часу одержано 5,900 сприятливих відповідей.

В Бельгії на 2,200 листів, розісланих бюргермайстром, 44% відповіли позитивно, а в загальному референдумі 55% учасників відповіли позитивно.

В Голляндії переведено референдуми з почину мерів двох громад — Дельф і Босвард. Там запитано: „Чи хочете Об'єднану Европу під европейським авторитетом з демократичним представництвом і гарантованим Европейською Конституцією? В Дельфі 75% записаних прийняли участь в голосуванні, з них 94% відповіли „так". В Болсварді — 88% записаних взяли участь в голосуванні, а з них 96% відповіли також „так".

В Італії, як і в Бельгії теж відбулися консультації. Одержано 53% позитивні відповіді.

Так шириться „европейська ідея", хоч напевно багато з тих, що голосували „за", не усвідомлюють собі, що вона федералістична і протиімперіялістична, з якого б боку той імперіялізм не йшов.

С. Др.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ, БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ, А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА!

ПОШТА У.Н.СОЮЗУ

М. Б., Филаделфія. — У.Н. Союз виплачує повну посмертну допомогу в разі смерти члена від нещасливого припадку навіть тоді, коли член заплатив першу вкладку (в першім місяці членства). Це відноситься тільки до повнолітніх членів, бо в разі смерти дитини сума допомоги обчислена відповідно до віку дитини при прийнятті і до років членства. Державні асекураційні закони вимагають обмеження щодо виплати посмертної допомоги по дітях.

Т. Ш., Шікаго. — Подвійне забезпечення від припадку буде в силі до 65 років життя члена, який має виплачену грамоту в клясі „Р" і який платив 20 років за подвійне забезпечення. Інакше представляється справа з подвійним забезпеченням члена, який передчасно перестав платити вкладки і перейшов на виплачене забезпечення або на безплатне продовження. Такий член тратить право до подвійного забезпечення в разі смерти від припадку, бо резерва на його грамоті не відноситься до подвійного забезпечення.

С. Г., Карнеґі, Па., — У.Н. Союз виплатить дивіденду в кінці місяця травня всім членам, які були прийняті до 31-го грудня 1950 року. Головна канцелярія вишле відділові секретареву чека для кожного члена, якому належиться дивіденда. Діти-члени молодечого департаменту, яким належиться дивіденда, звільнені від вкладки за місяць травень в клясах 1, 2, і 3. Діти в клясах 4, 5, і 6 дістануть чеки виписані на ім'я батьків.

О. Л., Ню Йорк. — Пишете, що організатор іншої нашої братерсько - допомогової організації, не маючи жадних переконливих арґументів в користь своєї організації, поширює неправдиві інформації про У.Н.Союз. Такої поведінки цих „організаторів" не треба брати собі до серця, бо факти голосніші від слів. Жадна організація ніколи не доробиться такими організаторами, бо раніше чи пізніше правда таки виявиться й тоді тим гірше для тих, що „організують" брехнею. Коли мова про У.Н.Союз, то кожному відомо, що У.Н.Союз не служить жадній релігійній групі, ані політичній партії, тільки змагає до об'єднання всіх українців, без огляду на їх релігійні чи політичні переконання, за винятком, очевидно, комуністичних зрадників. В кожнім релігійнім угрупуванні творять релігійну діяльність порядні громадяни, які вміють пошанувати релігійні переконання братів-українців і вміють спільно працювати в одній організації, помимо різниці в їх релігійних переконаннях. Сімдесять тисяч членів У.Н.Союзу всіх релігійних і політичних переконань це живий доказ, що українці здібні до єдности, хоч вони поділені релігійно і політично.

Заклик УКК
У СПРАВІ ПОСИЛЕНОЇ ЗБІРКИ НА „ПИСАНКУ" ДЛЯ ЗАЛИШЕНЦІВ

Український Конгресовий Комітет Америки звертається до ВП. Делегатів п'ятого Конгресу Американських Українців та до всіх ВП. Урядників американсько - українських організацій в наступній громадській справі:

Долі і потребам залишенців віддає багато уваги наша українська преса. Про те ведуться дискусії на зборах і в приватних домах при всяких нагодах.

Не зважаючи на те, вислід збірки Різдвяної „Коляди" для Залишенців далекий від задовільного. Збірка на „Коляду", що досі вплинула до Українського Народного Фонду, не досягла ані п'ятнадцять тисяч долярів.

Коли підкреслюємо цей слабий вислід „Коляди", то мусимо зазначити, що виною тут не скупість нашого громадянства, лише його байдужість, з одного боку, а часто квола організація справи, — з другого.

Нині, до кінця травня м-ця, відбувається збіркова акція для українських залишенців у Европі, під гаслом „Писанка для Залишенців".

Треба вжити всіх заходів, щоб збірка „Писанки" вирівняла недотягнення „Коляди". Тому, при збірці „Писанки", мусимо виявити більше енергії, ініціятиви і не пошкодувати труду.

Можна переводити не лише збірку грошей, але теж харчів і одягу. А щоб улегшити справу жертводавцям і запевнити більший успіх збірки, пропонується об'їзд жертводавців автами.

Використання цього способу може дати дуже гарний вислід, але потрібно його поспішно застосувати, закликаючи, головно, українську молодь, щоб присвятила кілька вечорів, святочних і вільних днів для об'їзду місцевих громадян.

Власне, в цій справі, Український Конгресовий Комітет звертається з Закликом до ВП. Делегатів П'ятого Конгресу Американських Українців, до організацій, що їх вислали та взагалі до урядників всіх українських установ і організацій — включатися до акції — „Писанка — Залишенцям" — виступаючи на принагідних зборах та закликаючи до жертвенности.

Головно ж Український Конгресовий Комітет просить постаратись, щоб була підготовлена і переведена докладна і обмірковано організована збірка на „Писанку", щоб „якнайкраще допомогти Залишенцям!"

Акцію „Писанки" можна використати також і для збору Національного Датку, особливо ж від тих, що не заплатили ще за 1952 рік.

Летючки: „Доля наших Залишенців у Европі" і „Велика Писанка — Залишенцям у Европі" — були розіслані до Відділів Українського Конгресового Комітету.

Український Конгресовий Комітет Америки

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Ню Йорк, Н. Й.

Посвячення прапору 3-го Куріня Пластунів.

Незабутнім споминном у пластової молоді й численно зібраного громадянства залишиться величавий акт посвячення курінного прапору 3-го Куріня Уладу Пластунів-Юнаків ім. геть. Ів. Мазепи в Ню Йорку, що відбувся в неділю 26-го квітня в Менгеттен Плаза. Свято звеличав своєю присутністю Верховний Отаман Пласту, Найстарший Пластун проф. Северин Левицький (Сірий Лев).

Свято почалося Службою Божою в Українській Католицькій і Православній Церквах о год. 9-тій рано. Участь у Службі Божій взяла пластова молодь в однострoях та Верховний Отаман Сірий Лев в асисті членів Крайової і Станичної Команди. Юнаки 3-го Куріня ім. Мазепи організовано приступили до св. Причастя.

Дальша програма свята відбулася о год. 12-тій в залі Менгеттен Плаза. Вся пластова молодь нюйоркської станиці уставилася в відкритий чотирокутник, на фронті якого на почесному місці засів Верховний Отаман Пласту з членами пластової команди та головні куми в особах пань — Розалії Захарченко, Зеновії Шевченко, Наталії Тершаковець, Катерини Пелешок. і панів — Платона Стасюка, ред. Романа Купчинського, інж. Ореста Клюфаса, д-ра Романа Осінчука, пл. сен. Володимира Вакальця і пл. сен. Михайла Юзеніва.

Акту посвячення прапору доконав пластовий капелян пл. сен. о. Побігушка, а після того відправив молебень і посвятив прапор представник Православної Церкви о. Василь Чекалюк. Верховний Отаман і куми вбили перші цвяшки й припняли ленти до прапору, який зверги о. Побігушка передав у руки хорунжих. Обидва духовні в своєму слові до молоді вказали на пластовий прапор, як на символ, об'єднуючий пластову молодь у спільному змаганні в ім'я найвищих ідеалів пластуна — Служби Богові й Батьківщині та помочі другим.

У своїй промові Сірий Лев дав коротку історію Українського Пласту та з'ясував його значення й ролю в національному й політично-державницькому житті української нації. Юнаки 3-го Куріня склали збірно присягу на прапор, а пл. сен. О. Стецура відспівав „Прапоре мій...“ — гимн славетного куреня „Лісових Чортів“, складений з нагоди посвячення їхнього прапору ще на Батьківщині.

З нагоди свята Верховний Отаман надав перше пластове відзначення зв'язковому 3-го куреня пл. сен. Володимирові Вакальцеві за його невтомну працю для добра куреня й курінному пл. скобові Олександрові Пясецькому за зразкову пластову поставу.

Усні й письменні привіти від різних установ, організацій, товариств та приватних осіб, вбивання цвяшків і вписування в пропам'ятну книгу хресних батьків закінчили офіційну частину свята, комендантом і майстром церемонії якого був пл. сен. Петро Пясецький — „Лісовий Чорт“.

В рамках свята учасники мали змогу оглянути в залях пластові домівки виставку, на якій показано: ручні роботи пластунів, діловодні книги, хроніки гуртків, пластовий виряд пластуна, гурткові кутки і ін. Особливу увагу звертала пластична карта України, модель гуцульської церкви й модель Запоріжської Січі. Атракцією виставки був куток „Юного Філателіста“ з багатим відділом українських марок. Куток був влаштований під керівництвом відомого філателіста пл. сен. Я. Петеша.

З нагоди свого перебування в Ню Йорку Головний Отаман Пласту проф. С. Левицький відбув у переддень свята перегляд місцевої пластової Станиці та мав наради з її командним складом і виховниками та представниками Пласт-Прияту.

Крижмо, що його склали хресні батьки з нагоди посвячення прапору, винесло суму $1,228, який призначено на пластові цілі.

пл. сен. **Володимир Барагура,**
прес. реф.

Йонгставн, О.

Шевченкове Свято.

По роковинах Незалежности і Соборности Української Держави, відсвяткованих дня 25 січня ц. р. та по Жіночім Вічу, відбутім дня 22 лютого ц. р., влаштував Відділ УККА для м. Йонгставн і околиці Святочну Академію в честь Т. Шевченка дня 29 березня ц. р.

Академію відкрив коротким словом п. Юрій Присташ, голова Відділу УККА, а мужеський хор „Трембіта“, під диригентурою п. П. Веселовського, відспівав „Заповіт“. Відтак відчитав вступне слово о. В. Грабець. В своїй змістовній промові бесідник підчеркнув глибоку релігійність та здорову філософію нашого Пророка, якими керується аж до нині наш нарід в своїх національно-державних змаганнях.

Д-р Роман Стахура перевів в своїй святочній промові порівняння між Джорджом Вашингтоном, який створив з англійських кольоній та з підданих англійського короля могутню американську націю, та між нашим Генієм, який створив з української етнографічної маси українську націю та вказав їй дорогу, якою треба іти до повної національної та державної незалежности.

Солістами вечора були п-і: Валентина Стахурова, яка відспівала дві пісні в супроводі фортепіяну та п-ні С. Долова, яка в супроводі скрипки (п. М. Долова) та фортепіяну, відспівала „Минули літа молодії“.

Учитель А. Когут завдав собі не мало труду з вивченням дітсчого хору, який відспівав три пісні, та двох дітоцих деклямацій. За те цей виступ наших найменших прихильників незабутнього Пророка мав великий успіх.

Добре зіспіваний мужеський хор „Трембіта“ виконав ще кілька пісень на слова Т. Шевченка, а програму Академії доповнили деклямації: „Утоплена“ — п-і В. Стахурової, „Кавказ“ — п. А. Ра... та збірна рецитація „Іван Підкова“, яку виконали бескитальці пп. М. Михович, Г. Луць, І. Байляк, М. Попик, І. Карнафель. Святочну Академію закінчено нашим національним гимном.

Д-р Р. Стахура, дякуючи всім виконавцям програми та всім, тим, що причинилися до звеличання цього свята, висловив надію, що в будучині візьмуть участь в наших національних святах також і оба мішані хори, котрі тут, в Йонгставні, існують.

Переведена на цій Святочній Академії збірка дала $124.65. Чистий дохід був висланий до Централі УККА.

Д-р Роман Стахура.

Бостон, Масс

Загальні Збори Відділу УККА

Дня 19 квітня 1953 р., в церковній залі, 136 Арлінгтон Ст., відбулися Загальні Збори Відділу УККА в Бостоні. Збори відбулися за новим статутом і правильником, затвердженим 5-ю конвенцією УККА в липні 1052 року.

Головні питання зборів були: Звіт уступаючої управи Відділу, перевибори нових органів та доповідь про значення, працю й завдання УККА.

Збори відкрив голова Відділу УККА п. М. Давискиба, котрий, привітавши присутніх, сказав про значення зборів та пояснив, що його хвороба та інші обставини спричинили те, що він довший час не міг належно працювати й керувати Відділом У. К. К. А. й тому звіт будуть давати ті члени, які невтомно працювали, а це п. М. Кисіль та О. Мельниченко.

Головою зборів вибрано інж. Д. Гурина, а секретарем п. Д. Николенка, а в почесній президії зайняли місця мітрат о. В. Каськів, протосрей о. І. Данилевич та представник централі УККА п. В. Косаренко-Косаревич.

Фінансовий звіт склав касир п. М. Кисіль, а секретар п. О. Мельниченко зробив ширший звіт про діяльність Відділу. Звіт контрольної комісії склали пп.: П. Мороз та інж. С. Верегулька.

Після заслухання звітів та дискусії, в котрих виступили п. В. Гончар, п. Р. Стецько та п. Ю. Налисник, — збори схвалили абсолюторію уступаючій управі.

Коротку, але змістовну доповідь про значення, працю й завдання УККА виголосив представник централі УККА п. В. Косаренко-Косаревич, котрий з'ясував значення УККА, як громадсько-політичної інституції американських українців, яку треба підтримувати й поліпшувати, а особливо збільшувати Народний Фонд. В кінці сказав про відзначення 20-х роковин голоду на Україні.

До нового складу органів Відділу УККА було вибрано: до екзекутиви: О. Мельниченко, голова, М. Давискиба, І-й заступник голови, С. Сидлярчук, ІІ-й заст. голови, Д. Николенко, секретар, М. Кисіль, касієр; В. Гончар, Ю. Налисник та І. Масний, члени, а кандидатами п. І. Кругляк і Я. Щигрин. До Контрольної Комісії: інж. С. Верегулька, п. П. Мороз і В. Федорів та кандидатом п. В. Погорецький. До Громадського Суду: інж. Д. Гурин, п. Р. Стецько і М. Волощук, та кондидатом п. У. Смож.

На внесення п. О. Мельниченка та інж. С. Берегульки, збори затвердили плян праці на майбутнє, в котрому предбачено:

а) Поширення збірки Національного Датку;

б) Належно підготовувати організації й громадянство до придбання Українського Народного Дому в Бостоні.

в) Поширення культурної праці і організація української бібліотеки.

г) Поширити переведення зачатих свят і роковин.

д) Ширити співпрацю з іншими поневоленими Москвою народами.

Треба відзначити, що збори відбулися на належному рівні. Вони виявили громадсько-політичну свідомість учасників та кинсолідацію церковних і громадських організацій, що дає запоруку поширення й поглиблення праці на терені Бостону.

Присутний.

ПЕРША КРАЙОВА НАРАДА УКРАЇНСЬКОЇ ПРЕСИ В КАНАДІ

За ініціятивою Президії Комітету Українців Канади відбулася 1 і 2 травня ц. р. у Вінніпезі перша крайова нарада редакторів українських газет і журналів, що появляються в Канаді. На нараді були заступлені 12 газет і журналів, в тому „Новий Шлях“ (ред. М. Погорецький, інж. В. Мартинець, д-р С. Росоха), „Український Голос“ (ред. І. Сирник і ред. Лобай), „Жіночий Світ“ (ред. І. Бубняк), „Канадійський Фармер“ (ред. М. Гикавий), „Слявістика“ (проф. д-р Я. Рудницький), „Мій Приятель“ (ред. о. Семен Іжик), „Голос Молоді“ (ред. М. Боцюрків), „Канадійський Ранок“ (проп. Р. Ковалевич), „Євангельська Правда“ (ред. Віневський), „Канадійський коментар“ (ред. Івах), „Наша Держава“ (д-р І. Михайлівський), „Гомін України“ (ред. М. Погорецький).

Нараду відкрив голова Президії КУК, адв. І. Яримович. Для почергового ведення наради обрано головами ред. М. Погорецького і ред. М. Сосновського. Секретарем обрано о. С. Іжика. Згідно з програмою прочитано три доповіді на такі теми. „До основних питань українського організованого життя в Канаді (ред. І. Сирник), „Комітет Українців Канади в житті канадських українців“ (ред. М. Гикавий) та „Українська преса і Комітет Українців Канади“ (ред. М. Погорецький).

Над проблемами, що їх висунули у доповідях доповідачі, відбулася цілоденна дискусія, в ході якої було узгіднено ряд висновків, як напрямних для праці українських пресових органів.

На нараді однозгідно ствердженo потребу створення в Канаді товариства українських журналістів, як теж рішено таке товариство оснувати. Створено для проведення підготовчих робіт окрему комісію з п'яти осіб (ред. І. Сирник — голова, ред. М. Гикавий, ред. М. Погорецький — з Вінніпегу, та д-р І. Німчук — з Едмонтону і ред. М. Сосновський — з Торонта). Комісія повинна протягом найближчого місяця опрацювати плян та підготовити основуючі збори товариства українських журналістів. Осідок Т-ва буде у Вінніпезі з відділами в Торонті і Едмонтоні.

За яку пропаганду?

(Закінчення зі стор. 2)

ли у своїй пропаганді-правді чи то з мотивів „високої політики“, чи з бажань наших сусідів, чи виходячи з їх вигод чи невигод — будемо присипляти своє власне сумління.

Всі наші сусіди, без жодного винятку, пропаганди в цьому загальному сьогоднішньому розумінні, не бояться, бо в них є можливості, і то багато цих можливостей, з пропаганди витягати відповідні консеквенції, побороти її та зводити до аванторично - сепаратистичних вузьких понять пропаганди, підсуваючи навіть чужинцям, що пропаганда ця робиться „за темні копійки Москви та НКВД, щоб розбивати єдність протикомуністичного фронту!“ Це для нас небезпечне й тому наша пропаганда-правда мусить основуватись на аргументах історичної правди проти якої не встоїться жоден наш противник.

Зрозумійте Істину — навчав Христос, — зрозумійте Правду — кликали наші Кирило-Методіївці, — а Правда визволить вас!“

Будьмо лицарями Правди, не дивлячись на це, що кругом нас „Господа лають“, як говорить Шевченко, що куди не повернути оком — всюди брехня і гіпокризія! Ми мусимо самі вірити в це, що робимо й говоримо, мусимо вірити, що Правда, якої сторожем є сам Бог, остаточно поможе нам, правопорядку, буде нам допомагати в цьому святому ділі.

Наша пропаганда у вільному світі — це наша Правда!

Ставайте членами Українського Народного Союзу, а тим самим і співласниками чотириадцяти-мільйонового союзового майна!

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

ВАЙОН, Н. ДЖ. — Бр. св. Арх. Михаїла, від. 213, подає до відома, що місячні збори відбудуться в вівторок, 12. травня, в год. 7. вечорі, в залі У. Н. Дому, 33 Вест 19 вул. Просяться всіх членів прибути, бо маємо важні справи до ухвалення а саме святкування 45-літнього ювілею нашого Товариства. Присутність всіх членів обов'язкова. — В. Салій, предс.; М. Данько, кас.; А. Вагараб, секр.

Посмертні Згадки

МИКИТА ДЯЧУН, довголітній член відділу ч. 152 УНСоюзу в Нюарку, Н. Дж., помер 25. квітня 1953 р., в Ірвінгтон, Н. Дж. Покійний походив зі села Стебникиці, пов. Тернопіль, Галичина. Остання у смутку дружину Анну. Похорон відбувся 28. квітня з гркат. церкви св. Івана Хрестителя. — В. В. И. П.!

І. Бакум, секр.

РОЗШУКИ

МИХАЙЛО КУРИК пошукує рідних і знайомих зі села Шуміни. Хто знав би про них, прошу писати на адресу: **MICHAJLO KURYK 2813-A N. 17 St., Milwaukee, Wis.**

УВАГА! Бріджтон, Ню Джерзі! Хто знає **Богдана** (літ 19) і **Марту** (літ 16) **ГАПЛИНСЬКИХ** дітей **Михайла** — прошу подати адресу, на яку можна б вислати цінні відомості про їхнього Батька. **B. Jurewycz, 250 Willow St., Bridgeport, Conn.**

Пошукую тіточного брата СТЕФАНА ФРАНКІВ зі села Репнихів, пов. Бібрка. В 1948 році виїхав з Vassar, Michigan до Pennsylvania. Хто знав би про нього прошу повідомити на адресу: **Mary Zdankewicz, 3849 Martin, Detroit 10, Mich.**

Пошукую батька ПАНТЕЛЕЯ ГАНДЮКА та братів: Василя, Павла та Лазора, родом з Миколаївської области, Україна. Хто знав би про них або вони самі прошу писати на адресу: **Anna Ponomar, Box 252, Magrath, Alta, Canada.**

КУРСИ — НАУКА

УВАГА! Клівленд й околиці! Курс Технічного Креслення! З огляду на можливість одержання інтелектуальної технічної праці, в Клівленді проектується відкриття однорічного Курсу Технічного Креслення для переважної наших громадян на техн. креслярів, копістів і т. д. Курс може відбутися коли зголоситься певна кількість учасників. Заінтересованих просимо зголошуватися до **B. Antonів, 2097 West 19th St., Cleveland, Ohio, Tel. SU 1-7074** в понеділок, середу і суботу в г. 7:30 до 8:30 до 16.V.

ТАРЗАН, ч. 3066. Подорожжю справедливости

„Ванда тюб, Танторе!“, шепотав Тарзан. „Дякую тобі, приятелю, Танторе. Тарзан ніколи не забуде. Прощай, приятелю!“

„Французька влада буде рада побачити вас обох“, безжалісно зауважив Тарзан, „і тих ваших людей, що Тантор не вбив“.

І так, насвітанку, Тарзан і його компаньйони, звільнені невільники та їхні в'язні плили вниз рікою до білих осель і цивілізації.